

C. 151.

46

RECTOR
ACADEMIAE LIPSIENSIS
AD
MEMORIAM
EMENDATORVM
PER LVTHERVVM
SACRORVM
IN AEDE PAVLLINA
PRID. KAL. NOV.
CELEBRANDAM
INVITAT.

45

RECTOR
ACADEMIAE LIPSIAENSIS
AD
MEMORIAM
EMENDATIONUM
PER LUTHERUM
SACERDOTUM
IN ANTHEPAPALINA
CIVITATE
CERERANDAM

L N. D.

Cum ad grati animi pietatem nihil magis
aut necessarium aut efficax sit, quam be-
neficiorum acceptorum ita meminisse, vt eorum et ve-
ritas, et magnitudo diligenter ponderetur: nihil profe-
cto a nobis memoriam beneficiorum a Deo nobis, com-
munique Patriae et Ecclesiae vniuersae, per Lutheri mi-
nisterium tributorum solenni religione celebraturis,
magis ac diligentius faciendum est, quam vt eorum
et multitudinem et magnitudinem cogitemus; quae
res etiam hanc vim potest habere, vt de iis confer-
uandis ac tuendis, quantum in nobis est, labore-
mus, nec ea sinamus vel nostra negligentia nobis

A 2

perire,

IV

perire, vel aliena fraude iis nos privari. Sed in illis bonis merito numeratur et hoc, quod et religio, et vita communis a servitute superstitionis liberari coepit per Lutherum superstitione foeda et perniciofa, qua ante illum vtraque premebatur. In generibus autem superstitionis illius etiam hoc imprimis grassabatur olim, quod daemonum operibus, spectris, in his mortuorum, in aspectum venientium et loquentium, terriculamentis apud male credulos homines vteretur; de quo Lutherum ipse saepe questum esse reperimus, in libello de Missis et alibi. Nam his quam multae falsae, etiam de rebus sacris, opiniones inductae sint, satis constat et historia loquitur. Et cum omne genus superstitionis fallax sit apud homines imbecilli iudicii, tum multo maxime hoc est, quod rebus mirabilibus vtitur, quibus facillime capiuntur animi, praesertim, si accedant artificia iis solemnia, qui talibus fraudibus vrantur, simulatio sanctitatis et religionis exquisitae species, per verba religiosa, cum semper in ore est

Deus

Deus et Dominus Iesus Christus. Enimvero ut ab aliis generibus sic etiam ab hoc liberatam esse Ecclesiam nostram, tum omnino Germaniam per Lutherum et res testatur atque etiam facti sunt eius aduersarii. Delrio quidem, alienus ille ab eius disciplina, et infestissimus. nomini eius, agnouit hunc disciplinae Lutheri fructum, cum in *Disquis. Magicis*, ait: *ante annos centum, quo tempore Lutheri haeresis nata est, Germania Daemonum manifesta et crebra infestatione plenissima fuit; et ille omnino saepe Germaniae superstitionem exprobrat. Nam quae causa est, quare post Lutherum Germania minus obnoxia fuerit huic tanto malo, nisi, quod per Lutherum et eius discipulos illa superstitio imminuta, et ex plerisque regionibus prope tota expulsa est. Atque id Lutherus ira egerat, ut nihil potestati Diaboli detraheret, quod solent superstitionis homines exprobrare iis, qui ab illo genere superstitionis sunt alieni; immo etiam ab aduersariis haud paulo plus iusto ei tribuere putabatur: quo nomine eum valde accusat idem ille Delrio*

VI

in Disq. m. L. III. P. I. qu. 3. sect. 2. p. 426. Nempe omnia ille tribuebat verbo diuino recte cognito et ei obediendi studio atque animo; eo omnis superstitio excluditur. Sed adiuuabatur etiam ab sociis operis sui, Philippo et aliis, tum a doctoribus ceteris bonarum litterarum, qui cum in libris graecis et latinis enarrandis in aliquod genus superstitionis paganicae, in oracula, *venularum* etc. incidissent, stultitiam vanitatem, et fraudes earum rerum demonstrabant, et ad risum conuertebant; denique ab philosophis, qui rerum naturam planius explicare coeperant. Accessit etiam Principum prudentia, qui legum seueritate homines vel deterrebant ab malis superstitionis artibus, vel coercebant eos, qui iis uti auderent: quibus rebus etiam reliquiae veteris superstitionis paulatim, praesertim hoc nostro Seculo, cognitae etiam saepe fraudibus improborum, sunt prope prorsus sublatae. Atque ea patriae nostrae gloria communicata est etiam cum aliis populis, qui in communionem emendatae per Lutherum Ecclesiae venissent: in quibus etiam
passim

VII

passim extiterunt, qui superstitiosas opiniones vulgi impugnant. Sed cum tamen aliquid reliquiarum remansisset: neque enim imbecillitas humana finit se prorsus ab vitiis suis liberari, eae non otiosae latere, sed saepe per occasiones oblatas, exserere se coepere. Arque profecto dolendum est, hac nostra aetate, quae superioribus etiam temporibus magis sapere creditur, eoque nomine gloriatur, et proximo tempore id saepius accidisse. In Batavis *Swedenborgii* fabulae coelestes, et iactata cum mortuis commercia et colloquia permultis, vt audivimus et cognovimus, probatae sunt. Lohmanniae Daemon a quam multis agnitus est, Dessaviae tandem a medico pulveris rhabbarbarini quasi tormento expugnatus et eiectus. Quid cum magno dolore prudentium Hannoverae nuper factum sit, constat. Nec illi recentissimo apud nos impostori, dignum suo furore exitum nactus, qui animas mortuorum et de coelo deducere, et ex orco evocare se et in conspectum volentium, adducere iactabat, desuere, qui eius praestigiis, et malis artibus

VIII

bus se decipi paterentur, et ei temere crederent. Quibus rebus profecto magna labes adpersa est aetati nostrae, posteris etiam miraturis, tantam fraudem in eam cadere potuisse. Quo magis hoc et magistratibus et Ecclesiarum Scholarumque doctoribus est agendum, ut a talibus fraudibus populo caueatur in posterum, et superstitioni tam foedae vel aditus omnis praeccludatur, vel si extiterint eius auctores, si quam celerrime amoveantur. Ita se dignos Lutheri disciplina probabunt, et beneficium a Deo per eam patriae nostrae traditum conservabunt. Sed nobis cum doctrinae publicae magistris res esse debet: itaque eorum de officio in hac re planius praecipendum videtur.

Ac primum, quia facile pravis huiusmodi opinionibus capiuntur teneri animi, quae cum semel acceptae sunt, ita alte insident, ut non modo faciles ad credendum fiant, sed etiam appetant tales nugae, iisque delectentur; imprimis tum a parentibus caueri debet, ne narrationibus talium rerum aures puero-

puerorum imbuantur, tum a magistris mature monendi sunt, per occasiones datas, ne iis temere credant, sed certe eas semper suspectas habeant, et in iis a fraudibus sibi diligenter cauendum putent. Magistrum scholae doctissimum, postea eximium Ecclesiae doctorem, vidimus, qui monere solet discipulos, ut orarent Deum, ne fineret sibi spectra offerri. Etenim, aiebat, qui spectra vident, aut corporis aut mentis graui vitio laborant: quod si tamen acciderit, ut, quanquam sani mente et corpore, spectrum videre videamini, memores praecepti Iesu, *Luc. 24.* festinate id contrectare manibus, ut videatis, an carnem et ossa habeat, ne decipiamini et noxam accipiat. Bene profecto et sapienter. Doctores autem populi diligenter curare debent, primum, ut aduersus tum omnia superstitionis genera, tum et hoc muniant eius animos; deinde, si qua talium rerum, fama extiterit, ne inuidiae et odii metu taceant, sed eam suspectam faciant, ne ei temere credatur, sed exitus rei expectetur, qui ut plerumque fraudem patefecerit, ita et in

X

ea re sit patefacturus. Neque enim vlla fraus tam
sollers est et callida, vt veritatem plane opprimere
possit, nec relinquat quasdam eius veluti anfas, per
quas deprehendi et in lucem protrahi possit. Atque
etiam saepe emergit sua sponte, etsi interdum tardius,
et cautos homines in posterum facit, si modo possint
sapere: nam nonnulli ita tales opiniones adamauere,
vt ne exemplis quidem luculentis ab iis se abstrahi si-
nant, sed, quanquam saepe decepti, tamen semper
se credulos fabulis talibus praebeant. In quo illos ma-
gistratum diligentia et prudentia poterit, vt debet,
adiuuare, fraude celeriter et solerter indaganda, et
fabularum auctoribus amouendis, ne latius spargere
nugas suas, et in fraudem multos possint inducere.

Ad hanc talem disciplinam praeparabitur a Do-
ctoribus Academicarum iuuentus, quae se Ecclesiae de-
stinavit, si eam de rebus iis, quae ad spirituum vtri-
usque generis naturam, conditionem et actiones per-
tinent, ita docebant sentire, vt libris sacris eorum-
que auctoritate acquiescant, nec ingeniorum huma-
norum

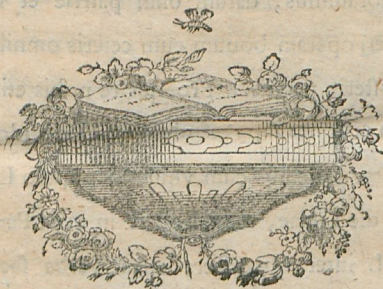
norum inuenta vel fomnia iis admisceant et pro necessariis religionis partibus commendent, per quas deinde omnes illae superstiosae fabulae explicari ac defendi possint: in quam partem saepe procliuiores fuisse etiam bonos alios et doctos viros reperimus, atque ita superstitionis plebeiae patrociniū suscepisse, cum magno saepe detrimento religionis verae ac purae. A qua labe puram Deus seruet doctrinam publicam scholarum nostrarum, atque ita etiam illud, quod commemorauimus, datum olim patriae et Ecclesiae per Lutheri operam bonum cum ceteris omnibus eiusdem ministerio paratis. Pro qua re nobis etiam inter gratiarum actiones supplicandum est Deo, idque cum communiter faciemus cum vniuerso populo Lipsiensi, proximo die Lunae, tum proprie in aede Paullina ab hora XII. inter quae sacra etiam verba faciet IO. AVGVSTVS WOLFIVS, Philosophiae et artium Magister, vir doctissimus, recitanda oratione diserta et elegante *de persequendis Lutheri vestigiis in emendatione sacrorum conseruanda.* Ad ea igitur so-

XII

lemnia celebranda vt me deducatis et iis religioſe ad-
fitis, COMITES ILLYSTRISSIMI, PROCERES
ACADEMIAE OMNIUM ORDINUM AMPLISSI-
MI, VOSQUE GENEROSISSIMI HUMANISSIMI-
que COMMILITONES, etiam atque etiam rogo. P.P.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

Secretis dictum de collatione
anon p. 21. de arbitrio dunt

ME

Fc 1285

Vol 18

ULB Halle 3
004 966 066

Sb.

nr.

46

RECTOR
ACADEMIAE LIPSIENSIS
AD
MEMORIAM
EMENDATORVM
PER LVTHERVVM
SACRORVM
IN AEDE PAVLLINA
PRID. KAL. NOV.
CELEBRANDAM
INVITAT.

95